

"MANAVIVATSHUNOSLIK" FANING ISCHICHOQ VASTURI

Bilim sohisi	Uchun surʼati	Surʼat va yomonligi	Jummoniyat
200000	Sanʼat va yomonligi	Jummoniyat: jurnalistika va avlodot	
300000		Biznes, business va hujou	
400000		Tarbiy fanlar: filologiya va sanʼat	
500000		Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari	
600000		Oshiqloq ormon, buligʼo, tilde va vigezgʻarov	
800000		Sogʼliq, suqʼash va jummoniyat minni	
900000		Nazariat	
1000000			
2100000	Sanʼat		
3100000	Jummoniyat va hujou arvoga mansab funilar		
3200000	Jumonliksiz va arbort		
4100000	Bizness va business		
5100000	Bolqelik va murobbi funilar		
5200000	Axborot muriq		
5300000	Fizikaga oldi funilar		
5400000	Matematika va statistika		
6100000	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari		
8100000	Oshiqloq xoʼjligi		
8200000	Ormon xoʼjligi		
9100000	Sogʼliq, suqʼash		
9200000	Jummoniyat turor		
10100000	Xomut koʼralish sohisi		
Taʼlim yoʼnalishi			
602105000	Rangijsavir (deskichli)		
602108000	Analytik surʼal (tavliy, karoqchilik)		
602115000	Cholpoj mochligi saloʼ cholgʼular		
602120000	Madaniyat va sanʼat muzassarini tashkil etish hamda		
603101000	Iqtisodiyot (tarixiy va soʼdliy boʼyicha)		
603109000	Psixologiya (analiys, psixologiya)		
603109000	Psixologiya (oʻla psixologiya)		
604108000	Bugʻsizlilikta isobʼi va audir (tarmoqdar boʼyicha)		
604117000	Statistika (tarmoqdar va soʼdlat boʼyicha)		
604173400	Logistika (qarniologetika) pdf		
605101000	Astrobiomex va investitsion fayoliyat		
605301000	Biologiya (turbari boʼyicha)		
605304000	Kimyo (turbari boʼyicha)		
605309000	Geografiya		
605310000	Fizika		
605401000	Mekhanika va matematik modeltsislashish, pdf		
605401000	Mekhanika		
605401000	Analitik matematika		
606107000	Kosmetologiya (jumonliksiz va arbort)		
606107000	Asboret, tuzmalar va texnologiyalari (tarmoqlar va soʼl)		
607104000	Bioteknologiya (tarmoqlar boʼyicha)		
607104000	Ekologiya va atrof-mulihim nufosfazasi (tarmoqlar va soʼl)		
608107000	Agroekologiya va agroekoprosessnostik		
608110000	O’simliklarni imrivoja qilish (skin urtar boʼyicha)		
608113000	Oshiqloq xoʼjlik mabsusotlari: sanoatish va dastlabki		
608118000	Mevaciblik va taʼzimchilik		
608119000	Sabzavotchilik, polyclinik va lanatschachilik		
608220000	Isaqgʻoni xoʼjligini tashkil etish va xurʼish		
610101000	Mehmonxonavi xoʼjligini tashkil etish va bosqanchish		
610103000	Sport fayoliqtif (taʼsifat turdar boʼyicha)		
610104000	Turfan fayoliqtif turdar boʼyicha		
610105000	Gid hauvushing va tajmonik faoliyat (ruman-german tilari)		

Umumiy oʼquv surʼati - 60 saat

Shu umumidan:

Maʼruza - 14 saat

Seminar - 16 saat

Masʼaqai taʼlim surʼati - 30 saat

Fan/modul kodi	O'quv yili 2021-2022	Semestr 2	ECTS Kreditlar 2	
MANSH1202				
Fan/modul turi	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 2		
Majburiy				
I.	Fanning nomi Ma'naviyatshunoslik	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
		30	30	60

I.Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga ma'naviyatning mazmun-mohiyati, ma'naviyatshunoslik fanning shakllanish jarayonlari, xalqimizning tarixan boy ma'naviy merosi, ma'naviy-ma'rifiy takomil bosqichlari, milliy ma'naviyatimizning umumtasharifi qadriyatlar bilan uyg'unligi, uning o'ziga xos bekoror xususiyatlari, inson va jamiyat ma'naviyatini yuksaltirish yo'llari haqida tushunchalar berish, ularning bu boradagi bilimlarini yanada boyitish.

O'quv fanning vazifasi:

- talabalarda mustaqil dunyoqarashni shakllantirish;
- uzoq o'tmisidan boshlab shakllanib hozirgi kungacha taraqqiy etib kelayotgan milliy ma'naviyatimiz an'analarini va ularning tadrijiy-tarixiy jarayonlarini o'rgatish orqali talabalardagi milliy ma'naviy qadriyatlarimizni asrab avaylash tuyg'ularini mustahkamlash;
- fanga oid mavzularni analiyot bilan bog'liq holda o'qitilishini tashkil qilish orqali ma'naviy dunyosi boy, har tononlama yetuk, komil insonlarni tarbiyalashdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism. (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fani va uni o'qitilishining zaruriyati(2soat)

1. "Ma'naviyatshunoslik" fanning preddmeti, uning maqsad va vazifalari.
2. "Ma'naviyatshunoslik" fanning prinsiplari, uning boshqa fanlar bilan aloqadorligi
3. Ma'naviyat , uning mazmun-mohiyati va unga bo'lgan eltiyoj
4. Ma'naviyat va ma'rifatning o'zaro uyg'unligi

2-mavzu: O'zbek xalqi ma'naviy tarraqqiyotining rivojlanish bosqichlari(2soat)

1. Xalq og'zaki ijodi va yozma manbalarida ma'naviyat va ma'rifat masalalari
2. "Avesto"-diniy, axloqiy, ilmiy, adabiy bebab o'mi
3. Islom dinida ma'naviyat va shaxs ma'naviy kamolotida tutgan o'mi

4. Markaziy Osiyoda IX-XII asrlarda uyg'onish davrida ma'naviyat va marifat rivojini

5. Amir Temur va temuriylar davrida milliy ma'naviyat taraqqiyotini

3-mavzu: Mustamlakachilik va qaramlik yillarida ma'naviyat(2soat)

1. Jadidchilik faoliyatining vujudga kelishi va uning maqsad va vazifalari
2. Jiddilarning ma'rifa-parvarlik harakati va uning xalq ma'naviyatini yuksaltirishdagi roli
3. Mustamlakachiharning ma'naviy sohadagi olib borgan siyosati va uning salbiy oqibatlari.
4. Mustamlakachilik va qaramlik sharoitida o'zbek xalqining milliy va diniy qadriyatlarning buzilishi

4-mavzu: Mustaqillik va milliy ma'naviy yuksalish asosları(2soat)

1. Globallashuv jarayoni va uning yoshlar ma'naviyatiga ta'siri
2. Milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiysi va uning mazmun-mohiyati
3. Ma'naviyat va demokratikaning o'zaro uyg'unligi
4. Ma'naviyat va huquqiy davlat
5. Ma'naviyat va fuqarolik jamiyatni

5-mavzu: Globallashuv jarayonida yoshlar ma'naviyati va ma'naviy tahdid(2soat)

1. Globallashuv jarayoni va ma'naviyatning tiklanishi va rivoji
2. Ma'naviy tahdid, uning zamona naviy ko'rinishlari
3. Yoshlarini yot g'oyalar: diniy fundamentalizm (aqidaparsilik), ekstremizm va terrorizmdan atrash
4. Korupsiya tahididi va unga qarshi kurash
5. Mafkuraviy immunitet – ma'naviy tahidilarni bartarraf etish omili

6-mavzu: Yangi O'zbekistonning ma'naviy yangilanish strategiyasi(2soat)

1. Yangi O'zbekiston va ma'naviy yangilanish strategiyasi
2. Ma'naviy yangilanishlarda inson ko'rsatkichi muhim mezon sifatida 3. Ma'naviy-ma'rifiy strategik islonotlar va uning barkamol inson tarbyyasidagi roli
4. Milliy va umuminsoniy qadriyatlardan dialektikasi

7-mavzu: Uchinchchi renessans poydevorini yaratishda asosiy ma'naviy mezonlar(2soat)

1. Uchinchchi Renessans – milliy g'oya sifatida
2. Adabiyot va kitobxonlik ma'naviyatini yuksaltirish asosi
3. Teatrning ma'naviy taraqqiyotda tutgan o'mi
4. San'at – ma'naviy sarchashmasi
5. Jamiyat hayotining tanasi iqisodiyot bo'lsa, uning joni va ruhi ma'naviyatdir

III. Seminar mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fani va uni o'qitilishining zaruriyati(2soat)

1. "Ma'naviyatshunoslik" fanning predmeti, uning maqsad va vazifalari.
2. "Ma'naviyatshunoslik" fanning prinsiplari, uning boshqa fanlar bilan aloqadorligi
3. Ma'naviyat uning mazmun-mohiyati va unga bo'lgan ehtiyoj
4. Ma'naviyat va ma'rifatning o'zaro uyg'unligi

2-mavzu: O'zbek xalqi ma'naviy taraqqiyotining rivojlanish

bosqichlari(2soat)

6. Xalq og'zaki ijodi va yozma manbalarida ma'naviyat va ma'rifat masalalari
 7. "Avesto" –diniy, axloqiy, ilmiy, adabiy bebabu ma'naviy manba
 8. Islom diniida ma'naviyat va shaxs ma'naviy kamolotida tutgan o'mni
 9. Markaziy Osiyoda IX-XII asrlarda uyg'onish davrida ma'naviyat va marifat rivoji
 10. Amir Temur va temuriylar davrida milliy ma'naviyat taraqqiyoti
- 3-mavzu: Mustamlakachilik va qaramlik yillarida ma'naviyat(2soat)
1. Jadidchilik faoliyatining vujudga kelishi va uning maqsad va vazifalari
 2. Jadidarning ma'rifa parvarlik harakati va uning xalq ma'naviyatini yuksaltirishdagi roli
 3. Mustamlakachilarning ma'naviy sohadagi olib borgan siyosati va uning salbiy oqibatlari.
 4. Mustamlakachilik va qaramlik sharoitida o'zbek xalqining milliy va diniy qadriyatlarning buzilishi
- 4-mavzu: Mustaqillik va milliy ma'naviy yuksalish asoslari(2soat)
1. Mustaqillik yillarda milliy ma'naviyatning tiklanishi va rivoji
 2. Milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiysi va uning mazmun-mohiyati
 3. Ma'naviyat va demokratikaning o'zaro uyg'unligi
 4. Ma'naviyat va huquqiy davlat
 5. Ma'naviyat va fuqarolik jamiyatni
- 5-mavzu: Globallashuv jarayonida yoshlar ma'naviyati va ma'naviy tahdid(4soat)
1. Globallashuv jarayonini va uning yoshlar ma'naviyatiga ta'siri
 2. Ma'naviy tahdid, uning zamoniaviy ko'rinishlari
 3. Yoshlarни yot g'oyalar: diniy fundamentalizm (aqidaparstlik), ekstreminizm va terrorizmdan atrash
 4. Korrupsiya tahdidi va unga qarshi kurash
 5. Mafkuraviy immunitet – ma'naviy tahdidlarni bartaraf etish omili
- 6-mavzu: Yangi O'zbekistonning ma'naviy yangilanish strategiyasi(2soat)
1. Yangi O'zbekiston va ma'naviy yangilanish strategiyasi
 2. Ma'naviy yangilanishlarda inson ko'rsatkichi muhim mezon sifatida

3. Ma'naviy-ma'rifiy strategik islohotlar va uning barkamol inson tarbiyasidagi roli

4. Milliy va umuminsoniy qadriyattar dialektikasi

7-mavzu: Uchinchi renessans poydevororni yaratishda asosiy ma'naviy mezonlari(2soat)

1. Uchinchi Renessans – milliy g'oya sifatida
2. Adabiyot va kitobxonlik ma'naviyatini yuksaltinish asosi
3. Teatrning ma'naviy taraqqiyotda tutgan o'mni
4. San'at – ma'naviyat sarchashmasi
5. Jamiyat hayotining tanasi iqtisodiyot bo'lsa, uning joni va ruhi ma'naviyatdir

IV. Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lif uchun tavsija etiladigan mavzular:

1. Yangi O'zbekiston ma'naviy yangilanish strategiyasi
2. Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari

3. Ta'lif va tarbiya: yangi imkoniyatlar

4. Ayol baxtili bo'lsa, jamiyat baxtilidir

5. Yoshlar – Yangi O'zbekiston bunyodkori

6. Ma'rifiy islohotlar va barkamol inson tarbiyasi

7. Milliy va umuminsoniy qadriyattar uyg'unligi

8. Besh muhim tashabbus – jamiyat ma'naviy yuksalishining muhim omili sifatida

9. Kuchli ma'naviyat-Uchinchi Renessans omili

10. Ma'naviyat bo'lgan joyda hech qachon adolat bo'lmaydi!

11. "Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari" konsepsiysi

12. Xalq davlat idoralariga emas, davlat idoralarini xalqqa xizmat qilishi kerak

13. Adolat - qonun ustuvorligida

14. Jaholaga qarshi ma'rifat

15. O'zbekistonning eng katta boyligi – bu xalqning ulkan intellektual va ma'naviy salohiyatidir

16. Sharq Uyg'onish davri – Sharq Renessansi sifatida

17. O'zbekistonga xos milliy taraqqiyot modeli

18. O'zbekistoming yangi tarixida uchinchi renessans davri

19. Shaxs, jamiyat va davlat manfaatlari hamda mas'uliyati uyg'unligi

20. Qonun ustuvorligi, inson huquq va erkinliklarni - eng oly qadriyat

21. Mafkuraviy tahdid va ularga qarshi kurash

22. Jamiyatda millatlararo totuvlik, diniy bag'rikenglik va ijtimoiy barqarolik muhitini qaror toptirish zarurati

23. "Insonlarning dardu tashvishlarini o'ylab yashash-odamiylikning eng oly mezoniidir"

24. Ma'naviy barkamol inson - yurtining bugungi va ertangi taraqqiyot kuchi

25. Yoshlar – terrorizm va ekstreminzma qarshi kurashishda yetakchi kuchi

26. Kitob va kitobxonlik – inson ma'naviyati ko'zgusi

27. Jamiyatning yangilanishida ma'naviyatning o'mni

28. Vatanparavarlik – yuksak ma'naviy-axloqiy fazilat
- 29.“Ommaviy madaniyat” va uning salbyi ta'sirini oldini olish
- 30.Alisher Navoiy milliy ma'naviyatimiz fenomeni
- 31.O'zbekistonning millattararo bag'rikenglikni ta'minlash sohasidagi siyosati
- 32.Tasavuff ilmida inson ma'naviyati
- 33.Islom dinining shaxs ma'naviyatini rivojlantirishdagi ahamiyatty
- 34.Amir Temur buyuk davlat arbobi va yuksak ma'naviyat sohibi
- 35.Jadidchilik harakatining mazmuni va uning umumxalq ma'naviyatini ko'tarishdagi roli
- 36.Oita ma'naviyat va tarbiya sarchashmasi
- 37.Temuriylar sulkolası davrida ma'naviyat va ma'rifat rivoji
- 38.Sharqona – o'zbekona ma'naviy fazilatlar
- 39.Ona tilimiz – bebablo ma'naviy boyligimiz
- 40.Markaziy Osiyo xalqlarining qadimgi mif va afsonalarida ma'naviyat masalalari
- 41.Obod mahalla-ma'naviyat o'chog'i
- 42.Shaxs ma'naviyatini shakllantrishda ota-onma masuliyati
- 43.Mahmudxo'ja Bekturdyning xalqimiz ma'naviyatni ko'tarishdagi roli
- 44.Bobur Mirzo madaniyat va ma'rifat peshevosi
- 45.Milliy o'zlikni anglash- shaxs ma'naviy barkamolligi mezoni
- 46.Farzandning ota va ona oldidagi burchi
- 47.Ma'naviyat va madaniyat, ularning o'zaro munosabati
- 48.Ma'naviy meros – ma'naviyat rivojlanishining asosi
- 49.Ma'naviy qadriyatlар va ularning inson kamolotidagi ahamiyati
- 50.Huquqiy demokratik davlatning asosiy ma'naviy belgilari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etildi.

V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Talaba:**
- ma'naviyatshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari;
 - mustaqil O'zbekistonda ma'naviyat masalalarining davlat siyosati darajasiga ko'tarilishi va buning sabablarini;
 - milliy ma'naviyat nazariyasingning shakllanishida davlat rahbarining roli;
 - milliy g'oya, makura va ma'naviyatning uzviyligi to'g'risida bilinga ega bo'lishi;
 - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti President Sh.M.Mirziyoyev asarlarda ma'naviyat nazariyasi umummetodologik asoslarining ishlab chiqilishi;
 - umuminsoniy qadriyattar va milliy ma'naviyatminzing uyg'unligi;
 - milliy ma'naviyatimiz ilmiy-nazariy asoslarining shakllanishi;

- VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**
- ma'rızalar;
 - interfaol keys-stadilar;
 - seminarlar (mantiqiy fikrash, tezkor savol-javoblar);
 - guruflarda ishlash;
 - taqdimotarni qiliш;
 - individual loyihalari;
 - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalari
- VII. Kreditarni olish uchun talablar:**
- Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarini to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganijayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish joriy va oraliq nazorat shakkllarda mustaqil ta'lim uchun belgilangan vazifa va topshiriqlarni bajarish uchun yakuniy nazorat bo'yicha yozma isjni topshirish lozim.

FOVDALANILGAN ADABIYOTLAR

II. Monografiya, ilmiy maqola, patent, ilmiy to'plamlar

I. Normativ-huquqiy hujjatlar va metodologik ahamiyatga molik nashrlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2020. – 80 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish boyicha Harakallar strategiyasi to'g'risida”gi 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli farmoni. –Toshkent: Adolat, 2018. – 111 b.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohanai rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida”gi 2017-yil 28-iyuldagqi PQ-3160-sonli qarori // “Xalq so'zi” gazetasi, 2017 yil 29 iyul, №149, (6843).
4. UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity. //Records of the General Conference, 31st session, Paris, 15 October to 3 November 2001, Volume 1: Resolutions. – Paris: UNESCO, 2002. – 61–66 p.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi 2021-yil 26-martdagqi PQ-5040-sonli qarori // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 26.03.2021 y., 07/2/5040/0243-son.
6. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'llimizni qat'iyat bilan davom ettrib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 592 b.
7. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faolyatimizga berilgan eng olyi bahodir. – Toshkent: O'zbekiston, 2018. – 508 b.
8. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. – Toshkent: O'zbekiston, 2019. – 400 b.
9. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: O'zbekiston, 2020. – 456 b.
10. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Olyi Majlisga Murojaatnomasi. – Toshkent: Tasvir, 2020. – 80 b.
11. President Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining yigirma to'qqiz yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagি nutqi // “Xalq so'zi” gazetasi, 2020 yil 1 sentyabr, №186 (7688).
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millattar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 75-sessiyasidagi nutqi // “Xalq so'zi” gazetasi, 2020 yil 24 sentyabr, №202 (7704).
13. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston xalqiga bayram tabrigi // “Xalq so'zi” gazetasi, 2020 yil 21 oktyabr, №221-222 (7723-7724).
14. Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, maskura. – Toshkent: O'zbekiston, 1996. – 364 b.
15. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. – Toshkent: O'zbekiston, 1996. – 366 b.

I. Avesto: tarixiy-adabiy yodgorlik (Mas'ul muharrir: Jo'rayev N.). – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2015. – 699 b.

2. Alisher Navoiy. Hayrat ul-abror. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2020. – 384 b.

3. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri (Mas'ul muharrir: M.Xayrullayev, M.Jakbarov). – Toshkent: Yangi ast avlod, 2015. – 317 b.

4. Jo'rayev N. Tarix falsafasining nazarli asoslari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 464 b.

5. Zahiddin Muhammad Bobur. Boburnoma. – Toshkent: Fan, 2018. – 432 b.

6. Ziyomuhhammadov B. Komilikkeltuvchi kitob. – Toshkent: Turon-iqbol, 2006. – 191 b.

7. Ibn Sino. Falsafiy qissalar (Irisov A.). – Toshkent: Badiiy adabiyot nashriyoti, 1963. – 48 b.

8. Konfusiy. Hikmatlar. – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2010. – 164 b.

9. Ma'naviyat asosiy tushunchalar izohli lug'ati (Mas'ul muharrir: Nazarov Q., Qarshiboyev M. va b.). – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2009. – 760 b.

10. Nizomulmulk. Siyosatnoma (“Siyar ul-muluk”) (Mas'ul muharrir: Sharif Xolmurod). – Toshkent: Yangi ast avlod, 2015. – 312 b.

11. Ochildiyev A. Madaniyat falsafasi. – Toshkent: Muharrir nashriyoti, 2010. – 112 b.

12. Temur tuzuklari. Tahrir hay'ati: B.Abdulhalimov va b. – Toshkent: O'zbekiston, 2016. – 184 b.

13. Umarov E., Abdullayev M. Ma'naviyat asoslari. – Toshkent: Sharq, 2005. – 128 b.

14. Falsafä: qomusiy lug'at. (Mas'ul muharrir: Nazarov Q.). – Toshkent: Sharq, 2004. – 496 b.

15. Fitrat A. Oila yoki oila boshqarish tartiblari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2016. – 168 b.

16. Ergashov I. Taraqqiyot falsafasi. – Toshkent: Akademiya, 2000. – 112 b.

17. Erkayev A. Ma'naviyat va taraqqiyot. – Toshkent: Ma'naviyat, 2009. – 480 b.

18. Erkayev A. Milliy g'oya va ma'naviyat. T.: “Ma'naviyat”, 2002-240 b.

19. Erkayev A. Tafakkur erkinligi. T.: “Ma'naviyat”, 2007.-160 b.

20. Yugnakiy A. Hibatul haqoyiq. (Qosimjon Sodiqov tpanskipsiyasi, talqini va tahliliida) – Toshkent: Akademnashr, 2019. – 168 b.

21. Yusuf Xos Hojib. Qutadg'u bilige: saodaiga eitgvuchi bilim. (Boqijon To'xlev). – Toshkent: O'zbekiston, 2019. – 237 b.

22. Yassaviy A. Hikmatlar (Nashrga tayyorlovchi: I.Haqqulov) – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 1991. – 256 b.